

Ny struktur for hurtigbåt i Rogaland

Høring av forslag til nytt ruteopplegg – mars 2021

Innledning

Med bakgrunn i Fylkestingets vedtak i FT-sak 128/2020 og bestilling fra tverrpolitisk arbeidsgruppe legger Kolumbus frem til høring, tre forslag til nytt ruteopplegg for hurtigbåt i Rogaland.

Bakgrunn

I 2018 ble nøkkel for statlige tilskudd til hurtigbåt endret, det ga store utslag i rammetilskuddet til Rogaland fylkeskommune. Som konsekvens innebar det å se på kostnadsreduksjon for hurtigbåt i størrelsesorden 40 MNOK. Siden 2018 har det foregått et arbeid både fra Kolumbus og Rogaland fylkeskommune sin side, for å finne løsninger som kan imøtekomme tilskudds reduksjonen, samtidig som man opprettholder et godt nok tilbud til befolkningen på øyene og langs kysten. Det arbeides i tillegg mot statlig hold for endring i tilskudds kriteriene, som for Rogaland slår ufordelaktig ut.

Gjennom arbeid med ny rutestruktur har det vært høringsrunder av utredninger og forslag til endret rutetilbud for hurtigbåt, samt dialog med berørte parter i de ulike kommunene. Det har vært et stort engasjement rundt saken. Hurtigbåten er viktig, og for mange en livsnerve i lokalsamfunnet.

Det er nedsatt en tverrpolitisk gruppe bestående av gruppelederne for alle partier som skal vurdere de strategiske sidene og overordnede prioriteringer som Kolumbus skal gjøre mhp både rutestruktur og kontraktstrategi.

Urbanet Analyse har i første del av 2021 gjennomført en ekstern utredning, på overordnet nivå, for å vurdere konsekvenser av mulige kostnadskutt. Den viser relativt dramatiske kutt for å imøtekomme disse. De tre forslagene som legges frem til høring har allikevel klart å beholde et bedre tilbud til de reisende, enn de to scenariene fremlagt i Urbanet rapporten. Den eksterne utredningen kan leses i sin helhet i vedlegg 6, *Effektivisering av hurtigbåttilbudet i Rogaland*.

I tillegg arbeides det i samarbeid med operatører for hurtigbåt og ferje for å harmonisere hurtigbåt og ferjerutene på Eidssund og trekantsambandet på Ombo. Dette for å skape bedre overgangsmuligheter og med det kunne gi økte reisemuligheter for f.eks. håndverkere med bil som har oppdrag i Ryfylkebassenget. Det vil være mulighet for å se på en bussforbindelse mellom Eidssund og Skipavik for reisende uten bil.

Forslag til ny rutestruktur

Det fremlegges her tre forslag til ny rutestruktur. Forslagene viser tre ulike scenarier, et for en større kostnadsreduksjon, rutesforslag 1, et mellom forslag, en utvidelse av forslag 1, samt et tredje forslag med lavere kostnadsreduksjon, rutesforslag 3. Sistnevnte er basert på innspill fra Ryfylkeaksjonen.

Kostnadsreduksjonen i forslagene kommer som følge av:

- Færre og mindre båter
- Redusert utseilt totaldistanse
- Biodiesel vil ikke lenger benyttes i Byøyene

De strategiske valg for forslag til nye ruteopplegg er basert på:

- Landfaste- og ikke landfaste områder
- Kriterier for prioritering av de reisende
 1. Lovpålagt skyss (skoleskyss)
 2. Samfunn uten fastlandsforbindelse
 3. Pendlerruter til arbeid og skole
 4. Nærings- service- og reiselivstransport.

Nærmere om kriterier og tidligere faggrunnlag fra Kolumbus er vedlagt;

- *Rapport hurtigbåtkutt 2018*, vedlegg 7
- *Tilskudd til hurtigbåt, Rogaland september 2020*, vedlegg 8

RUTEFORSLAG 1

Ruteforslag 1 vil gi en beregnet kostnadsreduksjon på 38 MNOK.

Forslag 1 oppsummert:

- All rutetrafikk med hurtigbåt til Sandeid og Vikedal avvikles.
- Hjelmelandsruten med hurtigbåt avvikles i sin helhet, med unntak av Byre og Bokn.
- Helgetilbudet med hurtigbåt til Bogsund og Foreneset avvikles.
- Passasjerkapasitet reduseres. *

*Det blir god kapasitet i rushtidene. Det er på de store utfartsdagene at kapasiteten reduseres.

NÆRMERE OM BERØRTE OMRÅDER

Sandeid/Vikedal

Mellom Stavanger og Sandeid og Vikedal er det idag hurtigbåttilbud fredag og søndag, formiddag og kveld. To avganger per dag, per retning. Området har fastlandsforbindelse og med det alternative reisemuligheter. Konsekvens av dette kuttforslaget blir at de reisende med kollektiv henvises til buss, med korrespondanse enten via Hebnes, Ropeid eller med Kystbussen i Akksdal.

Hjelmeland

Ryfast har gitt Hjelmelandsområdet fastlandsforbindelse til Nord-Jæren. I den forbindelse er og busstilbudet til Tau økt betraktelig og det et godt busstilbud mellom Tau og Stavanger. Nesvik og Skipavik har ferjetilbud som knyttes til busstilbudet fra Hjelmeland. Det vil være god båtforbindelse fra Tau til Ryfylke som reisende fra Hjelmelandsområdet kan benytte.

Bogsund/Foreneset

Bogsund og Foreneset har i dag et helgetilbud med 1 avgang per retning, fredag og søndag ettermiddag/kveld. Områdene har fastlandsforbindelse mot Jelsa og Sand, samt Nesvik med videre forbindelser. Ferjeforbindelse fra Nesvik-Hjelmeland gir tilgang på kollektivtilbudet fra Hjelmeland, mot Nord-Jæren.

Andre forhold

Med unntak av overnevnte kutt, beholdes tilbudet i stor grad som det er i dag. Det vil være noen justeringer av tidspunkt, ettersom ny båtstruktur vil ha et annet båtløp. Mest utslag vil det være for ettermiddagsavgangen til Kvitsøy som i dette forslag vil ha avgang kl. 15.15 fra Stavanger, mot 16.45 i dag. I tillegg vil området Hebnes-Foldøy-Jelsa få forskjøvet søndagsavgang med 1-2 timer. Det er tatt utgangspunkt i eksisterende båtløp så langt det er naturlig, og mulig. Dette er båtløp man har erfaring med både i forhold til drift og reisebehov. Rushtidene er prioritert i forhold til dette.

Enkelte ruter utenfor rushtid korresponderer med ferje på Judaberg istedenfor å kjøres med hurtigbåt.

Det vil være bussforbindelse til hurtigbåten fra Sauda til Ropeid for morgen avgangen på søndager.

Sør-Bokn og Byre, som i dag har tilbud gjennom Hjelmelandsruten, legges i dette forslag inn i andre ruter i Ryfylke.

Det vil sees på muligheter for forbedret busstilbud for de områder som får redusert hurtigbåttilbud, når valg av ny rutestruktur for hurtigbåt er tatt.

Forutsetninger for rutesforslag 1

Det må gjøres noen mindre justeringer på ferjerute eller skoletiden til Finnøy sentralskule om morgenen for at ruteløpet skal kunne gå. I tillegg må skolebåten som i dag går kl.14.45, i dette forslag gå kl.14.35.

Det tas utgangspunkt i at det ikke er grunnskoleelever på Brimse, kun videregående skoleelever. Dagens skoleelever på Brimse vil ha startet videregående skole i 2023 når endringene kan tre i kraft. I tillegg forutsettes det at det ikke er barne- og ungdomsskoleelever på Heng og Sør-Hidle.

Positive effekter

Rutesforslag 1 gir og noen positive effekter på hurtigbåttilbudet. På grunn av fartøystasjonering får de fleste øyer i Ryfylke en sen kveldstur 6 dager i uken, mot 3 dager i uken slik tilbudet er i dag. Av samme grunn får også Nedstrand et økt tilbud. Det vil i tillegg være mulig å styrke tilbudet til Uskekalven på kveldstid i helger, uten særlig ekstra kostnad.

Rutesforslag 1 innebærer at de kutt i hurtigbåttilbud, vedtatt i Fylkestingets behandling av sak 116/2020 08.12.2020 reverseres. Dvs. alle med unntak av avgang kl. 17.15 Stavanger-Byøyene. Saksgrunnlag vist i vedlegg 9, *Kutt i tilskudd, hurtigbåt, Rogaland, oktober 2020*.

Rutetabell til forslag 1 er vist i vedlegg 1.

RUTEFORSLAG 2

Forslag 2 vil beregnet kostnadsreduksjon på 30 MNOK

Rutesforslag 2 er en modifisert utgave av rutesforslag 1, dvs. i hovedsak samme struktur som forslag 1, men med en del tillegg i tilbudet.

Endringene som lar seg gjøre i dette forslaget skyldes at det er lagt til en ekstra 48 seters båt. Denne gir følgende utslag:

Hjelmelandsruten beholdes med en tur/retur avgang fredag og søndag, og vil kunne betjene helgeutfarten, inkludert reisende til hytter i området, som er en stor del av passasjerene som benytter dagens tilbud. I tillegg vil Fister få to daglige anløp, morgen og ettermiddag, mandag-fredag.

Den ekstra båten vil betjene bl.a. Kvitsøy, skoleruten til Sjerneøyene, Brimse og Østhusvik. Det gjør at man unngår utfordringer med skoletider som skissert i forslag 1. For Kvitsøy betyr det at det kan legges opp til ettermiddagsavgang fra Stavanger rundt kl. 16, som sannsynligvis vil passe bedre i forhold til arbeidstid.

Tilbudet til Byøyene og Hommersåk opprettholdes som i dag i rushtid, mot noe justering og lenger reisetid i forslag 1.

Organisering av båtløp i forslag 2 gir mer kapasitet, fleksibilitet og er mindre utsatt for forsinkelser enn forslag 1. Det er et mindre presset opplegg som gir bedre marginer på båtløpene.

Forslag 2 vil i tillegg gi mindre forskjell på mandag-torsdag og fredag, kontra dagens tilbud. Det vil gi et mer tilpasset tilbud til pendlere på hverdager.

Rutetabell til forslag 2 er vist i vedlegg 2.

RUTEFORSLAG 3

Forslag 3 vil gi en beregnet kostnadsreduksjon på 24 MNOK

Ruteforslag 3 baseres på innkommet forslag fra Ryfylkeaksjonen. Det er et godt forslag, men besparelsene blir langt lavere enn det som kommer frem i deres innspill. Dagens ruteopplegg for hurtigbåt i Ryfylke har båtløp lagt opp til 5 båter, ikke 6 som beskrevet i innspillet fra Ryfylkeaksjonen. At det i praksis kjøres med 6 båter er valg gjort av operatør. Det har også vært nødvendig å justere tiden i båtløpene, da en del av rutene ikke var mulig å gjennomføre tidsmessig. De er i forslag 3 endret slik at det skal være mulig for båtene å holde ruten i en normal situasjon og tilnærmet alltid i rushtiden. Det kan likevel bli forsinkelser om man får alle bestillingsstopp.

Justert rutetabell til forslag 3 er vist i vedlegg 3.

Innspill fra Ryfylkeaksjonen er vist i vedlegg 4.
Rutetabell fra Ryfylkeaksjonen er vist i vedlegg 5.

Når det gjelder båten i Lysefjorden som er omtalt i Ryfylkeaksjonens innspill, går denne som ferje og er derfor ikke denne del av denne saken. For båten i Lysefjorden er det en annen plan og det vil komme som en egen sak.

Forhold som vil gjelde alle tre ruteforslag

En del av besparelsen i alle forslagene er at man ikke lenger legger til grunn biodiesel som drivstoff i Byøyene/Hommersåk ruten. Besparelsen på dette i denne modellen er com lag 6 MNOK. Den elektriske hurtigbåten TRAM vil gå i dette området, slik at 2/3 av ruteløpet vil gå på strøm.

I de tre forslagene er få anløp merket som bestillingsanløp. Alle anløp der dette er hensiktsmessig vil bli lagt inn som bestillingsanløp, dette gjelder for alle forslagene. Kolumbus jobber i tillegg med å forbedre tjenester for bestillingsløsninger.

Detaljene i alle forslagene må kvalitet sikres videre før og under en anbudsprosess.

Kapasitet

Felles for alle forslag er at det er noe redusert totalkapasitet i forhold til før. Kapasiteten tidligere var dimensjonert for forhold før Ryfast, men det kan likevel bli utfordringer på store utfartsdager. Det kan tidvis være en utfordring også i dag.

Forbindelse Eidssund og Skipavik kai.

Forbindelsen mellom Hjelmelandsområde og Judabergområdet kan opprettholdes ved bruk av bilferje til Skipavik og hurtigbåt eller bilferje fra Eidssund. Reiser over denne strekningen kan gjennomføres med bil og bilferjer, eller at det settes opp en bussforbindelse mellom kaiene. Det vil være mulig å sette opp bussforbindelse ved bilferjeankomsten til Skipavik 0620, som kan korrespondere med hurtigbåten fra Eidssund kl. 06.50. Tilsvarende kan det opprettes busskorrespondanse mellom ferjeavgangen kl.16.27 og Skipavik kl.16.50.

I samarbeid med Statens vegvesen, som drifter trekantsambandet, vil det arbeides for å få ferjene på Skipavik og Eidssund på Ombo til å korrespondere der det er mulig.